

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Intru mulți ani, Stăpâne!

Eri în 15 Aprilie s'au împlinit cinci ani dela intronizarea Prea Sfințitului Părinte Episcop Vasile în scaunul arhieresc dela Caransebeș.

Un ciclu redus, — totuși în măsură să arate anumite preocupări și realizări în jurul unei misiuni apostolești ce se așteaptă înfăptuită aici.

Cuviința și natura lucrurilor nu pot îngădui o înșirare, o ierarhizare — sau și mai puțin — aprecierea unor nobile strădanii sau realizări în ogorul duhovnicesc din eparhia noastră! Nu e mai puțin adevărat că răbojind aproape pas cu pas, săptămână de săptămână tot ceace a marcat un spor, o nizuință bună, Foaia Diecezană, în pagina ei de onoare, nu face decât să dea un sumar reflex al gândurilor, al frământărilor și al înfăptuirilor risipite în cuprinsul eparhiei din coapsa celor cinci ani de Arhipăstorire...

Ca și odinioară marele episcop restaurator, gândul cel dintâin al Părintelui Episcop a fost chemarea la datorie, la slujba sfântă a altarului, a tuturor preoșilor. Lepădarea plăcerilor, a îndeletnicirilor lăturale și a frământărilor prea mult omenești și întorcerea la altar — s'a desprins din cuvântarea-program a P. S. Părinte, ca un apel, dar și ca o poruncă. Deoarece destoinicia preotului împodobește cărja arhierelui, iar faptele lui de ocară se resfrâng asupra tuturor.

În vizitațiunile canonice, în întâlnirile incidentale, în circulare și în singuratece acte, insistența Arhierelui a știut să recolteze îndreptări, chiar întreceri ale preoșilor în fapte bineplăcute.

Ce a însemnat numărul mare al distincțiilor, al laudelor, al aprecierilor, acordate toate după chibzuință și severă verificare a vredniciei fiecăruia la fața locului, pe terenul de lucru, dacă nu un examen pe care preoșimea noastră l-a prestat, în marea ei majoritate, cu maximum de prestanță. Care preot nu s'a sârguit în acești cinci ani să ceară aprobarea unei zidiri, a unei înfrumșetări a casei Domnului; să o

împodobească prin cumpărarea unui steag, a unui ornat; să-i împrejmuiască ograda sau cimitirul — dând astfel dovada unei răvne după puteri și împrejurări — demne de atenție și chiar de laudă.

Nu aș vrea să exemplific, deși e cunoscut și clasic cazul parohiei Margina — unde zidirea bisericii ca o catedrală, vrednică de trecutul glorios al comunei, este simultan fructul îndemnurilor arhieresti și al însuflețirii preotului și a enoriașilor!

Casele culturale, naționale — școalele, de stat chiar, nu sunt oare în linia aceluiași gând de ridicare a satelor, care este astăzi preocuparea celor mai alese cașete ale Țării noastre?

Iară, ca Biserica să-și mențină și în viitor aci locul de întâietate, Prea Sfinția Sa îndrumă pe calea unei pregătiri superioare nouile generații de preoși. S'a interesat deci din vreme de elementele bune, de ajutorarea și încurajarea lor încă din clasele superioare ale liceului, pentru ca ei să îmbrățișeze cariera preotească. Numai în cursul anului 1938 s'au distribuit zece burse de câte 3000 Lei elevilor din clasele VII și VIII a liceelor din Bănat. Iar în internatul Academiei teologice s'au creat condiții escelente, de viață și studiu pentru studenți: un local nou, spațios, burse, îngrijire, asistență spirituală, medicală, etc.

Corpul profesorilor dela Academie, pe urma pensionării profesorilor bătrâni, a fost complectat în chip norocos cu tineri pregătiți temeinic și cu nume bun.

A dat impuls și sprijin școlii cantonale care numără astăzi peste patruzeci de elevi. Aci, pe lângă o pregătire cantorală temeinică, tinerii satelor primesc îndrumări practice, sfaturi pentru purtarea în viață, răspândind fiecare o atmosferă de seriozitate, cuviință și sănătoasă moralitate în viața satelor noastre.

Cu această școală dela umbra Episcopiei se realizează o norocoasă și mult necesară completare a tuturor inițiativelor pentru ridicarea satelor; sprijini-

nirea și încurajarea ei însemnând întărirea celui mai puternic nucleu de propagandă religioasă-morală!

Toată înflorirea vieții din eparhie este rezultatul părinteștilor îndrumări chiriarhale ca și icoana administrației ce se face azi nu numai în chip deosebit de expeditiv de Consiliul eparhial, ci mai ales la fața locului, prin nenumăratele vizitațiuni canonice.

După cinci ani de Arhipăstorire, îngreuiată de inerențele începutului și alte dificultăți serioase, nu știu dacă mai sunt multe sate din cele peste 350 câte avem în eparhie, necercetate de P. S. Episcop Vasile.

Instruiți și sfătuiți meru de P. S. Sa, preoții au reușit să organizeze cu ocazia vizitelor arhieresti adevărate demonstrațiuni ale feluritelor asociații și înghebari religioase-culturale: Coruri, Asociația Sf. Gheorghe, Oastea Domnului și altele. Participarea copiilor — ca școlari sau membrii în unete societăți la aceste festivități, a părinților acelora, a banderilor de călăreși, a însemnat o desăvârșită încadrare a populației sătești la manifestarea sensibilității ei religioase.

Predicile rostite de P. S. Părinte Episcop cu aceste prilejuri unice au fost semănătură de preț, căci roada nu a zăbovit să se arate spre folosul sfintei Biserici. Să se cerceteze colecțiile Foi Diecezane căci acolo sunt consemnate spicuri din acele predici, unde caz de caz e combătut: concubinajul, luxul, alcoolismul — și fătul lor urit — lipsa de copii... Organele administrative, e adevărat, încă au partea lor de merit în opera de cauterizare din satele noastre a unor asemenea plăgi, deși până la desăvârșirea acestei lucrări, concursul acesta trebuie să fie sistematic și nelimitat.

Astăzi nu avem preot care să nu se poată lăuda cu revenirea creștinilor la albia învățaturii drepte, a viețuirii celei bineplăcute lui Dumnezeu; să nu fi înregistrat o urcare a gradului de religiozitate și de moralitate.

A contribuit la această revenire și regăsire de sine a oamenilor și atmosfera de frățietate, inaugurată în cuprinsul Țării odată cu alungarea politicianismului și a luptelor de partid. Și-atunci însemnăm cu mândrie că P. S. Părinte Episcop preconiza — în chiar cuvântarea dela instalare — un regim de atare în care preotul să nu mai aibe alt rol decât acela de păstor al turmei sale cuvântătoare, de îndrumător al ei pe calea mântuirii sufletești.

Cântând toate mijloacele de întremare duhovnicească, P. S. Episcop a aflat de potrivit să reînvie și să organizeze viața călugărească, din mândstirile eparhiei. Nucleele pe cari vitregia vremilor trecute ni le-a lăsat, pe urma și a unei înțelegeri și aprecieri a factorilor de Stat, le-a întărit sprijinindu-le în desvoltarea și prosperarea lor.

În cei cinci ani: eparhia a ajuns proprietara Mândstirii Sărace dela Șemlac, a organizat Mândstiri-

rile „Izvor“ și „Izvorul Miron“ — inzestrate cu teren de pădure și arător.

În centrul eparhiei s'a dat impuls unei mișcări culturale și religioase de nivel ridicat. Unde până azi Episcopia și în general Biserica a fost nesocotită și chiar preterată, acum începe ca ea să dea tonul tuturor inițiativelor frumoase, conferințe, șezători, manifestații culturale și patriotice.

Profesorii dela Academie, preoții tineri, dau semnalul unei preocupări științifice, tipărind lucrări de seamă și animând spiritele pentru fapte și preocupări superioare.

Iată dar câtă binecuvântare a coborât Cerul asupra noastră în răstimpul celor cinci ani; câte în muguriri și câte roduri de bine!

Răzbind cu greutățile și piedecile pe cari imperfecțiunea omenească de aruncă în cale, Prea Sfințitul Părinte, îndreptând toiagul spre pământul făgăduit al unei cât mai întinse și bogate vieți duhovnicești în eparhie, ne conduce zi de zi, ceas de ceas, fără zăbavă, cu încredere în purtarea de grijă și ocrotirea binecuvântătoare a Părintelui nostru ceresc.

De aceea folosim popasul celor cinci ani de Arhipăstorire fericită, ca bun prilej pentru arătarea deplinei noastre recunoștințe și a fieștei supuneri față de P. S. Sa, urându-i din adâncul inimilor noastre:

Intru mulți ani, Stăpâne!

După cinci ani de arhipăstorire.

În nici un domeniu al vieții omenești nu este mai dificil a obține rezultate palpabile, imediate, ca și cel al vieții spirituale, religioase-morale. Civilizația modernă a realizat progrese apreciabile, uimitoare chiar, într'un interval de timp destul de scurt, iar tehnica modernă a revoluționat lumea cu invențiile ei ce au atins limita supremă a perfecțiunii. Si în domeniul cultural s'a lucrat nespuse de mult, reușindu-se a înălța sufletul oamenilor la ideea de umanitate, de înfrățire și solidaritate universală, proclamată de Evanghelia lui Hristos, după cari noi „toți suntem fiii aceluiași tată“.

În vreme ce civilizația și tehnica modernă — prin exaltarea fanatică a pasiunilor și orgoliului de rasă — împinge lumea spre dezastru și nimicire, cultura dogorită de soarele Evangheliiei creștine produce în suflete fermentii unei vieți noi, care sub scutul și puterea ocrotitoare a Crucii de pe Golgota, îndreaptă omeneirea spre adevărata ei țintă.

De aproape 2000 de ani Biserica lui Hristos, predică lumii pacea adevărată, pace de sus,

pacea izbăvitoare, pacea sufletelor, *pacea lui Hristos*. În momentul în care imperiul păcii s'a instaurat, în suflete, atunci și numai atunci pacea lumii va fi salvardată, progresul pe toate terenele vieții deplin asigurat.

Misionarii creștini, risipiți în toate ungherele lumii, lucrează cu sânge și cu asiduitate la realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, prin inocularea duhului păcii în sufletele oamenilor, indiferent de rasa ori națiunea din care fac parte.

Dintre toate operele realizate în lume, desigur cea mai sublimă este *opera de pacificare a sufletelor*. Nu mai puțin adevărat este și constatarea că nimic mai greu de realizat în lume decât a pogori în suflete pacea; *pacea cu tine însuși* — prin stăpânirea poftelor și înrânarea instinctelor —, *pacea cu oamenii* și, mai presus de toate, *pacea cu Dumnezeu*. Această întreită pace arvinează fericirea și garantează desăvârșirea.

Ceeace se petrece în țara noastră de vreo 2 ani încoace este numai un reflex din acea formidabilă străduință de a picura, în sufletele răsluite și învolburate de uraganul politicianismului abject, pacea, a restaura virtuțile naționale în alvia sufletului strămoșesc.

Strădania aceasta de restaurare a valorilor și de pacificare a sufletelor alimentată de spiritul marelui nostru Suveran, *Carol II.*, a fost dintru început susținută, alimentată și secundată cu toată convingerea și însuflețirea de către toți conducătorii și slujitorii Bisericii noastre ortodoxe române în frunte cu fostul ei comandant suprem, Prea Fericitul Patriarh Dr. *Miron Cristea*.

Curentul nou de învioreare religioasă-morală și de regenerare națională-socială s'a resimțit, mai mult ca'n oricare parte a țării, în Banat, unde de 5 ani de zile stăruie în *acțiune tăcută* și uetrâmbițată sufletul episcopului Dr. *Vasile Lazarescu*.

Ne lipsește perspectiva în timp spre a putea judeca drept opera măreață realizată de Prea Sfinția Sa în cei 5 ani de când, prin voința lui Dumnezeu și a poporului dreptcredincios, a fost trimis să conducă la limanul fericirii corabia vieții Românilor ortodocși din eparhia Caransebeșului.¹⁾

Dar, însăși natura operei, ca și domeniul în care are de activat un episcop, nu ne permite să facem un bilanț vizibil al rezultatelor

îmbucurătoare obținute într'un timp relativ destul de scurt.

Ceeace scapă puterii de discernământ a contimporanilor — cari nu se pot elibera de prejudecăți și subiectivism — se rezervă posterității și istoriei, singura care va privi totul prin prisma obiectivității și a imparțialității, dând fiecăruia ce este al său, așezând pe fiecare la locul ce singur și l-a predestinat prin faptele săvârșite în viață.

Sub acest unghiu privind activitatea de 5 ani a P. S. Episcop Lazarescu, avem forma convingere că, pe cel ce a știut să illustreze cu multă demnitate Scaunul ilustrat de mării Arhieriei ai Caransebeșului: naționalistul Ioan Popasu, academicianul Nicolae Popea, de întreaga țară regretatul Patriarh Miron, fost primministru al României întregite, și Iosif Tr. Badescu, și să le desăvârșească opera începută în vremuri grele pentru Biserică și Neam, istoria îl va cinsti așa cum se cuvine.

Moștenirea ce a primit-o n'a fost din cele mai ușoare. Boala prelungită a fericitului Său înaintaș Iosif Tr. Badescu, a dat prilej forțelor protivnice să sape la temelia tuturor instituțiilor fundamentale ale Statului și Bisericii, primjduind actuala ordine constituțională și teritorială a Statului întregit cu nesfârșite jertfe de viați românești.

Disciplina laxă în rândurile preoțimii eparhiale, lipsa unui impuls la o viață culturală mai pronunțată; absența unui misionarism religios în rândurile poporului; propaganda demătată și subversivă a sectanților, finanțată de o mână vrășmașe dinafară granițelor țării; acțiunea surdă dar intensă — cu repercursiuni grave și adânc păgubitoare pentru viitorul Neamului — desfășurată în Clisura Dunării, prin sărbizarea elementului românesc din această parte a Banatului românesc; situația precară, sub toate raporturile, a Academiei teologice, lipsa unei capele și a unui internat corespunzător pentru studenții teologi — iată tabloul sintetic al lipsurilor și al insuficiențelor constatate din viața pastorală, religioasă, morală, socială și națională a eparhiei Caransebeșului la venirea Episcopului Vasile Lazarescu.

În fața unui astfel de tablou sumbru, cu înfățișare de ogor înțelenit, tânărul episcop ce abia împlinise vârsta de 40 ani,¹⁾ conștient de misiunea înaltă dar grea ceea ce-l așteaptă, luând cu bărbăție toiagul episcopesc, s'a pus fără ezitare pe lucru, pentru a vindeca ranele

¹⁾ La 21 Octombrie 1933 a fost ales de către Congresul Național-Bisericesc Episcop al eparhiei Caransebeș, iar la 15 Aprilie 1934 a fost instalat în Catedrala din Caransebeș.

¹⁾ Născut la 1/13 Ianuarie 1894 în Jidani, din părinți țărani fruntași.

multiple ce s'au întins ca o pecingine pe corpul slăbit al Românilor bănăţeni din eparhia sa.

Bănăţean din moşi-strămoşi, legat mai mult ca oricare altul cu toate fibrele sufletului şi ale trupului său de glia istorică a Banatului, Prea Sfinţia Sa a dovedit cu prisosinţă că *idealul vieţii Sale este şi rămâne: ridicarea sub toate raporturile a Românilor bănăţeni, pentru a căror fericire nu cruţă nimic şi nu socote nicio jertfă de prea mare.*

In sufletul Său blând, cu limpezimi de cristal şi adâncimi oceanice de iubire părintească, se reflectă întreg sufletul bănăţean, cu toate aspiraţiile şi idealurile sale, cu durerile şi frământările sale.

Stăpân pe o cultură superioară, teologică şi filosofică câştigată cu hărnicie de albină în ţara şi străinătate, cunoscând mai multe limbi moderne, bun mânuitor al condeiului şi convins predicator, Prea Sfinţia Sa, cu elan dinamic şi avânt viguros păşeşte dintru început neşovăitor pe arena nevoilor multiple ale eparhiei Sale, căutând cu înţelepciune soluţiile cele mai potrivite pentru delăturarea piedicilor ce stau în calea rezolvirii fericite a tuturor problemelor, cari asigură bunul mers al aparatului administrativ —, bisericesc, misionar şi cultural al eparhiei Caransebeşului.

În cele bine peste 200 vizitaţii canonice făcute la mai mult de jumătate din numărul total al parohiilor din eparhie, Prea Sfinţia Sa a avut ocaziunea să cunoască de visu realităţile vieţii bănăţene, nevoile şi durerile preoţimii ca şi ale poporului.

Pretutindenii Prea Sfinţiei Sa, după cuvântul Apostolului „propovăduieşte cuvântul, stăruieşte cu timp şi fără timp, mustră, ceartă, îndeamnă, cu toată îndelunga răbdare şi dând neconţinut învăţatură“, cinsteşte pe cei buni, mustră şi sancţionează aspru renitenţa, îndărătnicia, lenea, păcatul şi lipsa la datorie a păstorilor celor ce nu-şi înţeleg misiunea. Asemenea atitudine are şi faţă de popor, pe care-l vrea mai religios, mai moral, mai sănătos la trup şi la suflet; biciueşte fără cruţare plaga depopulării ţinutului, păcatul neomaltusianismului, al împiedicării zămislirii, al sistemului de un copil, al concubinajului, al divorţurilor, al căsătoriilor premature şi'n general al tuturor păcatelor, care slăbesc vloga şi nimicesc puterea vitală şi de rezistenţă a poporului bănăţean, — nizuindu-se a convinge pe toţi să nu mai nesocotească cea mai mare şi cea dintâiu poruncă alui Dumnezeu, de a „creşte şi a se înmulţi“, şi a umple pământul României cu elemente viguroase, capabile a asigura permanenţa rasei şi a dominaţiei etnice şi

politice româneşti pe aceste plaiuri binecuvântate.

Propagandei sectare, nu numai că i s'a pus stavilă, dar mulţumită misionarismului făcut de preoţime mulţi din cei ce au căzut prada prozelitismului sectar se întorc cu căinţă la sânul Bisericii celei adevărate.

Glasul desnădăjduit al fraţilor din Clisură nu putea să rămână fără ecou în sufletul sensibil al Arhiereului grijului de soarta păstorilor Sai. După multe alergări, Prea Sfinţia Sa a reuşit să numească în aproape toate comunele cu Români sârbizaţi câte un preot-catihet, formând astfel o întreagă echipă de misionari, cari sub comanda directă a Arhiereului lucrează asiduu la redeşteptarea conştiinţei naţionale a fraţilor căzuţi pradă sârbizării.

În comunele Lescoviţa, Baziaş, Zlatiţa, Câmpia, Socol, Moldova-Veche Radimna, Măceşti şi Liubcova în cari — prin vitregia vremurilor de tristă memorie — amuţise orice zvâcnire de viaţă românească, azi — datorită misionarilor trimişi acolo de Prea Sfinţia Sa începe să răsune din nou, în biserică şi şcoală, exilata limbă românească, nutrind îndreptăţite nădejdi că sub astfel de auspicii viaţa românească până acum absentă, se va restaura în întregime, punând din nou stăpânire pe istoricul ţinut românesc al Clisurii.

Concomitent şi paralel cu acţiunea de redresare religioasă-morală şi de redeşteptare naţională, se desfăşoară cu multă intensitate şi acţiunea de culturalizare a masselor mari ale poporului dreptcredincios. Prea Sfinţia Sa stă în fruntea acestei acţiuni, prin viu grai şi prin scris.

Predicile Prea Sfinţiei Sale au răscolit, pretutindenii unde au fost rostite, profunzimele sufletului credincioşilor, predispunându-le la căinţă izbăvitoare şi la hotărîrea eroică de a începe o viaţă nouă.

Unde cuvântul cald, pătrunzător, înmiremat de dragoste şi grijă părintească, n'a putut fi auzit din gura Arhiereului, el străbate viu şi vibrant prin pastoralele şi îndemmurile trimise de sfinţele şi marile sărbători de peste an, precum şi prin cele 32 broşuri de propagandă, cu conţinut moralizator şi didactic câte s'au tipărit până acum sub îngrijirea Prea Sfinţiei Sale în biblioteca religioasă-morală a eparhiei.

În cadrul aceluiaşi preocupări de promovare culturală a poporului şi preoţimii eparhiale, intră şi măsurile luate de Prea Sfinţia Sa pentru reorganizarea pe baze noi a librăriei şi tipografiei diecezane. Noul director al acestor două întreprinderi eparhiale, după ce a fost tri-

mis în Capitala țării să facă serioase studii de specialitate, a și început să dea viață nouă acestor două așezăminte culturale și comerciale, realizând beneficii, deopotrivă de prețioase, în ambele domenii.

Sub impulsul Prea Sfinției Sale societățile culturale și religioase din eparhie: St. Gheorghe, Astra, Oastea Domnului, Echipele Regale, pășesc și ele în ritmul acestei vieți noi. Prea Sfinția Sa nu scapă niciun prilej spre a lucra împreună cu ele la promovarea țărilor înscrise în programul fiecăreia dintre ele.

Preoțimea încadrată într'o disciplină ce nu lasă nimic de dorit, pășește și ea în freamătul acestei vieți noi ce se resimte pretudindeni în cuprinsul Eparhiei. Azi preoțimea eparhiei Caransebeșului este prin excelență o preoțime misionară și activă. Arhiepiscopul și preoții lucrează toți într'o armonioasă colaborare la promovarea fericirii și prosperării poporului bănățean. Aparatul administrativ central, Consiliul eparhial este alături de Arhipăstor în această *mare ofensivă de cucerire a sufletelor pentru Cristos și pentru Evanghelia Lui între granițele României întregite.*

Cele peste 30 biserici — aproape jumătate din numărul bisericilor sfințite de arhiepiscop — din cuprinsul eparhiei, ridicate la imboldul și sub supravegherea continuă și imediată a P. S. Sale, constituie o dovadă peremptorie a *spiritului nou de înviore* ce se resimte în această parte a țării, unde credincioșii — cei mai săraci din Banat — n'au precupețit nicio jerfă spre a ridica biserici pompoase întru slava numelui lui Dumnezeu.

Ceeace frământă mai mult sufletul Episcopului Vasile, este grija permanentă pentru creșterea și educația viitorului cler și a noilor misionari ai eparhiei și bisericii. Grija aceasta a dovedit-o cu prisosință, prin *reînprospătarea cadrelor personalului didactic dela Academia teologică*, aducând în locul profesorilor pensionați, profesori tineri cu studii serioase de specialitate, — prin *acordarea de burse elevilor săraci și meritoși*, cu vocație pentru preoție, *dela toate liceele din Banat*, — prin *susținerea gratuită a studenților săraci în internatul teologic*, — prin zidirea unui impunător, curat, spațios, bine utilat și igienic local pentru *internatul teologic*, — prin zidirea unei *capele* la internatul teologic și'n legătură cu ea prin ridicarea unui nou edificiu, cu etaj, pentru Academia teologică.

Dragostea, priceperea, entuziasmul și patriotismul episcopului Vasile ar fi înfăptuit mult mai multe în cei 5 ani de fericită arhipăstorire dacă condițiile de ordin moral și economic-financiar ar fi fost altele. Cu tact și prudență și

cu multă răbdare, multe din relele morale au fost asanate. Sărăcia însă — izvorul atâtor mătăhne și defectiuni morale — din ținutul montan, care cuprinde cea mai mare parte a eparhiei, datorită și împrejurărilor critice prin care trece țara întreagă, n'a putut fi izgonită.

Prea Sfinția Sa cu sufletul învăluit în mantia unui optimism regenerativ de forțe, stăruie în acțiunea începută, convins că viitorul îi va rezerva suprema satisfacție, de a-și vedea realizat planul de *fortificarea religioasă-morală, culturală, națională și economică a credincioșilor* de sub Inalta Sa păstorire.

Suflul nou ce planează deasupra țării, pacea sălășluită în sufletele românești, precum și hotărârea de a menține, cu orice sacrificii, intangibilitatea hotarelor țării, împotriva tuturor valurilor potrivnice ce se ridică cu înverșunare din toate părțile asupra noastră și asupra patrimoniului nostru național, formează pedestălul realizărilor viitoare ale Vlădicei Vasile. Iar bilanțul celor 5 ani de arhipăstorire sporește potențialul forțelor tânărului episcop dinamizându-i zelul misionar, spre a da Banatului său iubit maximul de mulțumire, ce-l poate oferi munca desinteresată a unui om, care și-a pus întreaga Sa viață în slujba Bisericii și a Neamului.

Prof. Gh. Cotoșman.

Inchinare.

*Prea Sfinte'n dulci litanii și cânt de osanale
Cu inima curată ca haină unui crin
Ca o lumină dalbă din cerul cel senin
Sosiși la noi făclie pe culmi sacerdotale.*

*Strălucitor e templul; în sacra lui incintă,
S'adună spre slujire cucernical sobor
Să-ți incunune fruntea, cu nimb nemuritor:
Cu mitra lui Popasu, podoaba noastră sfântă.*

*Aduci „viață nouă“ în negurile ceții
Și dragostea divină ca fel mântuitor
Cu sete te așteaptă sârmanul Tău popor
Ca să-i cârmești corabia spre fărurile vieții*

*Să-i risipești cămoara de slavă și lumină
În lumea cea robită de beznă și păcat
Și cu al Tău verb de aur melodic și curat
Să' mprăștii tuturoră din taina Ta divină.*

*Ingenunchiat în față-ți s'a prosternut poporul
Că' nălță către ceruri pioasă rugăciune
Și' n fiecare gând se prinde a se spune:
„Să păstorească, Doamne, întru mulți ani
[Păstorul*]*

*) Publicată și cu ocazia intronizării P. S. Episcop.

Motivarea unei bucurii.

Rar s'a văzut în treburile noastre bisericești o unanimitate de glasuri așa de impunătoare și de spontană ca la 21 Octombrie 1933, când Marele Colegiu, a înălțat pe tronul ilustrat odinioară de Popasu, pe P. S. Părinte Episcop Vasile.

Simpatia acelei alegeri se mai vădește și din cuvântările rostite atunci și după aceea, în frunte cu înțeleapta și totdeauna miezoasa cuvântare a M. S. Regelui Carol II dela investire, în care se accentuează „deosebita pregătire a P. S. Sale, pentru nobila misiune ce I s'a încredințat“.

„Precum Magii, cari au pornit să se închine la ieslea lui Hristos, au fost călăuziți de o stea strălucitoare, așa și P. S. Ta să fi călăuzit în greaua misiune a P. S. Tale de o stea în care strălucesc cuvintele: credință — dragoste“, iată Testamentul cu care Regele Țării trimite acum cinci ani Banatului pe Întâistătorul său. —

Fără nici un gând de a aduce invinuiți cuiva, trebuie să se recunoască că în dezvoltarea noastră bisericească bănățeană se ajunsese la un fel — dacă nu de regres, — dar de lăncetă, de stagnare și poate lipsă de înțelegere sau derutare a misiunii preoțești.

Ne trebuia o păstorire inspirată în toate acțiunile ei de concepții largi, adaptate vremurilor în cari trăim; de concepții sănătoase și puternice, isvorâte dintr'un spirit creștinesc, ne trebuia mai presus de toate o adevărată păstorire bisericească care să aibe darul să înalte moralul, să întărească disciplina; să scormonească conștiința Bisericii cele vii, și încrederea tuturor, că într'adevăr trăim în biserica lui Dumnezeu. Ne trebuia un duh nou de viață bisericească, un duh creator care să introducă suflet și putere în toate arterele organismului bisericii bănățene.

Iată motivul pentru care s'a creat după văduvirea Eparhiei acel puternic curent de atenție și simpatie care a smuls, poate fără voie, din munca liniștită pe Profesorul neostenit în râvnă și nîmbat de înțelepciune, din Oradea lui Gojdu și să-L așeze în jilțul vlădicesc dela Caransebeș. La 40 de ani înalta personalitate a P. S. Episcop Vasile, când urcă treapta Arhieriei, este conturată și în plină ascenziune, fapt ce a impus dela început tuturor chiar și aceluia cari voiau să-l facă concurență.

Înainte de toate P. S. Sa pășește în ogrul cârjei Sale pătruns de un adânc duh bisericesc lucru ce este reliefat dela început de însăși M. S. Regele Carol și învăluit de atmosfera mistică a sfințeniei de călugăr.

Apoi numele bun de cărturar și activitatea necurmată în ogrul Bisericii, iată alt magnet care a centralizat privirile tuturor spre P. S. Sa.

De obicei oamenii cărturari, oamenii de catedră nu sunt și oameni practici.

Cu P. S. Episcopul nostru Vasile lucrurile stau astel. O excepție fericită; cărturarul este dublat de un neobosit și abil gospodar. Pe unde-l calcă piciorul ca prin misiune răsar ca din pământ altare noi în cari se investesc milioane, Eparhia Banatului s'a îmbogățit în această jumătate de deceniu cu zeci de biserici sau așezăminte de gospodărie bisericească. E destul o vorbă, un îndemn, o încurajare și pornești la treabă.

Nu m'oi apuca să fac o statistică a activității desfășurată în acești cinci ani. Un lucru vreau să-l lămuresc. Noi preoții satelor cari suntem încredințați Episcopului acolo unde ne găsim, îi suntem recunoscători P. S. Sale Părintelui episcop Vasile pentru părinteasca înțelegere cu care P. S. Sa ne cinstește. Noi cei cari trăim în atmosfera satelor știm că sunt puțini acei semeni ai noștri cari deși ajunși în situații înalte, păstrează totuși în raporturile lor cu subalternii stilul considerării.

Și aceasta provine din faptul că omul este așa fel construit, încât de cele mai multe ori, pierde, odată investit cu szeptul autorității, nota umană a ființei lui și înțelegerea pentru celelalte suflete.

Cinste dar aceluia cari deținând puterea știu să privească totuși cu ochiu de om pe cei din jurul lor. Nu știu care moralist împărțea pe oameni în două categorii: unii în fața cărora te simți mare, alții în fața cărora te simți mic. Sub acest unghiu privit P. S. Chiriarhul nostru este părintele în fața căruia nu numai că te poți mărturisi ca unui duhovnic, dar în fața căruia te simți împuternicit cu noi avânturi, cu nouă mireasmă chiar atunci când îți face o muștrare. În audiențele întâmplătoare, la sfințirile de biserici sau cu oricare alt prilej noi împreună slujitorii P. S. Sale i-am admirat atenția și grija ce ni-o poartă, prin tot ceea ce face, prin tot ceea ce acționează sau săvârșește. În biuroul P. S. Sale, necăjitul preot din fundul Almăjului sau din îndepărtările Clisurei, găsește aceeași considerație și atenție ca și referentul sau preotul de elită.

Aceste trăsături pe cari condeii le-a înșirat aci — fără gând de a răni discreția și modestia P. S. Sale care nu se vrea niciodată trâmbițat — au făcut în acești cinci ani din Vlădica Vasile un chip scump și respectat nouă preoților. Cine l-a văzut oridecâteori a fost vorba de soarta noastră materială sau misiunea noastră sacerdotală, sdrobindu-și o lacrimă sub pleoape, nu a putut să nu rămâe emoționat. Blândețea și caracterul Său a reușit să răstoarne o tradiție veche ca să restatorniciască alta nouă, achitându-se până acum cât se poate mai fericit de lozinca dela investitura regală: credință-dragoste.

Ca încheiere recunosc că aceste modeste rânduri nu epuizează semifacția omagierii unei personalități. N'am făcut o încercare istorică a unei activități arhieresti, ci am încercat să motivez o bucurie obștească.

Dumnezeu să ni-l țină pe P. S. Sa, în pace, întreg, cinstit și sănătos.

Pr. D. V. Anuțoiu.

P. S. S. Episcopul Vasile împlinește cinci ani de activitate arhipastorală.

De: Prof. Const. Rudneanu.

Se împlinesc cinci ani de când în scaunul episcopiei Caransebeșului a fost ales noul episcop Dr. Vasile Lazarescu.

O etapă însemnată de muncă rodnică și de afirmare spirituală pe teren bisericesc, cultural și național.

Progresul de activitate izvorit din credința P. S. Sale, mărturisită în cuvântarea de investire: „că singură Biserica strămoșilor noștri va fi în stare să sădească și să întroneze definitiv în sufletul obștei românești — acea disciplină sufletească creiatoare în toate domeniile vieții naționale“.

P. S. Sa Episcopul Vasile a căutat să fie părintele sufletesc al acestei eparhii. Numeroasele vizite canonice pe întreg cuprinsul eparhiei, prin care se creia o legătură spirituală între credincioși și arhipăstor, sunt o mărturie.

Bănățenii au văzut în Vlădica Vasile pe călăuzitorul destinelor lor, „o întrupare a neamului nostru, în nevoile și speranțele lui“, după însuși expresia unui învățat român.

Pășirea energică și punerea în rândulială a unor treburi imediate, aduceau după sine și o hotărîre demnă de a reînvi multe tradiții

bune, de a reînvia și a restabili situații noi, în ceea ce privește *Biserica și cultura bănățeană*.

Desigur, că în cinci ani de zile nu se putea face mai mult decât s'a făcut.

Aniversarea a cinci ani de muncă pe teren bisericesc ai P. S. S. Vasile, coincide cu o vreme de grea cumpănă — acum când „bătrâna Europă“ e zguduită până'n temelii de un uragan amenințator...

De aceea rugăm pe bunul Dumnezeu să-l dăruiască mulți ani de sănătate, pentru binele Bisericii și al neamului nostru din Banat!!!

Un bilanț.

La cinci ani de arhipăstorie.

Ieri, Sâmbătă, 15 Aprilie a. c. s'au împlinit 5 ani dela intronizarea P. S. Sale părintelui episcop Vasile al nostru.

Fără pretenții de a aduce omagii sau de a face aprecieri la tot ce a săvârșit Prea Sfințitul nostru episcop Vasile în decursul primilor cinci ani de arhipăstorie, am crezut că e bine să se înșirue în mod cronologic — pentru continuarea istoriei eparhiei — tot ce s'a realizat pe teren, în decursul acestui quinquenal.

Acum cinci ani auzeam pe noul păstor spunând cu eian: „... pornesc la drum cu gândul de a-mi pune toate puterile și toată râvna în opera de reconfortare și ridicare a gândirii și vieții creștinești din eparhie...“

Această râvnă trup s'a făcut de-alungul și de-alatul eparhiei.

Iată cum:

1. A vizitat 205 parohii, căutând pretutindeni ca celece lipsesc să le îndrepteze.

2. A sfințit 35 biserici, pecetluind sfintele moaște cu ceară și placă de marmoră, așa cum nu s'a pomenit la episcopii înaintași.

3. La dorința arhierelui toate sfintele altare s'au împodobit cu îmbrăcăminte noi, iar proscomidierile s'au închis cu geamuri, pentru păstrarea în curățenie a obiectelor sfinte. Majoritatea sfintelor mese din biserici au fost împodobite cu sf. antimis și sf. burete nou.

4. Din vizitațiile canonice și aprecierile arhieresti a izvorit o fericită întrecere în râvnă a preoților de a aduce în ordine zidirile bisericești, de a face cununii în grupuri mari a celor ce trăiau până aci în concubinaj.

5. Trei biserici monumentale s'au zidit în eparhie, în decurs de 5 ani, la apelul Arhierelui, văzându-se cu ochii, că sămânța cea bună a adus multe roade.

6. În orașul de reședință s'au produs schimbări, cari au contribuit la ridicarea gândirii și vieții creștinești chiar și prin serviciile regulate cu câte 3 preoți, diacon și cor dela Catedrală.

7. Devenind predica obligatorie la Priceasnă, s'a schimbat umblarea cu tasul dela Priceasnă la Irmos.

8. La dorința P. S. Sale s'a zidit cel mai corăspunzător internat teologic din Ardeal și Banat.

9. Prin legăturile sufletești cu conducătorii Banatului, P. S. Sa, a provăzut, prin danii, capela episcopescă cu 2 rânduri de odăjdii noi arhieresti de mare preț.

10. S'a îmbogățit inventarul capelei și reședinței episcopesti, ceea ce le împodobește cu demnitate.

Intru mulți ani Stăpâne!

Scrutator

Cinci ani de păstorire binecuvântată a P. S. nostru Episcop Dr. Vasile Lazarescu.

În viața oamenilor e foarte frecvent obiceiul de a-și face din când în când bilanțul activității pentru a-și vedea roadele muncii, precum și pentru a-și reorganiza mereu planul de muncă pentru viitor.

În deosebi la început, când intră omul în lupta vieții face mai des acest bilanț pentru a-și putea controla și organiza viața cât mai bine. Dar nu numai omul singur își face bilanțul propriu, ci și semenii lui îl fac — și adeseori cu mai multă obiectivitate.

Îndeosebi începutul activității fiecărui om chemat la vre-o slujbă publică este obiect de atenție și de cercetare serioasă din partea semenilor săi. Și pe bună dreptate, după o veche vorbă înțeleaptă, care zice, că „ziua bună de dimineață se arată“.

Astfel și activitatea Prea Sfințitului nostru Arhieru și bun Păstor în acești primi cinci ani de păstorire a fost foarte atent privită de toți fiii sfintei noastre Biserici, cari pot spune liniștiți și plini de bucurie că într'adevăr „ziua bună de dimineață s'a arătat“.

P. S. Sa Părintele Episcop Vasile s'a născut în comuna Jadani, județul Timiș, ca fiu de țărani înstăriți, în anul 1894, 1 Ianuarie, luând numele de botez Vasile. După absolvirea liceului a studiat teologia la Facultatea teologică a Universității din Cernăuți, luându-și aci doctoratul. La Universitățile din Budapesta și Viena a stu-

diat Pedagogia și Filozofia. A funcționat ca profesor la Academia teologică din Sibiu și la cea din Oradea-mare. În anul 1928 intră în monahism, iar în anul următor, 1929 ajunge arhimandrit.

În toamna anului 1933 este ales episcop al Caransebeșului; obținând înalta confirmare a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea în 9 Martie 1934, la Duminecă Tomii — același an — este instalat în scaunul episcopal.

Prea Sfinția Sa Dr. Vasile Lazarescu este primului Arhieru bănățean care a venit cu un duh de totală înnoire în viața Bisericii noastre. Înțelegător al vremurilor noi și a misiunii Bisericii — care fără să se smintească între ale sale, trebuie să țină totuși pas cu progresul și civilizația omenirii — glasul lui a găsit într'adevăr ecou în sufletele oamenilor dornici de muncă pentru binele Bisericii și al Neamului.

Numai un astfel de om cu o vastă cultură occidentală, cum este P. S. nostru Episcop, putea să conceapă astfel de schimbări, prin cari s'a năzuit și se năzuește continuu să potrivească pasul Bisericii cu al vremii. Pentruca niciodată echilibrul dintre viața Bisericii și viața laică a lumii să nu se clatine și să nu se încline balanța în defavorul Bisericii.

Conduc de acest nobil ideal de totdeauna al Bisericii noastre ortodoxe, nu s'a opus progresului, și iarăși nu s'a făcut sclav al progresului, ci a căutat să împletească armonic dumnezeescul cu omenescul.

Dela instalarea ca episcop al Caransebeșului, P. S. Episcop a întreprins o acțiune bisericască la înălțimea misiunii arhieresti și la înălțimea vremurilor.

Să încercăm a înfățișa, în linii generale, realizările cu cari a înviorat viața eparhiei Caransebeșului în acești cinci ani de când o păstorește.

În scurtul timp de cinci ani Prea Sfinția Sa cu toată bunăvoința mereu a mănecat și a cercetat peste $\frac{3}{4}$ din comunele eparhiei, studiind împrejurările de viață a credincioșilor. Luând măsurile de cuviință, încurajând binele și luând măsuri contra răului, complectând ici-colo unele lipsuri, a cercetat la fața locului cu de-a măruntul toate nevoile fiilor săi sufletești, realizând un echilibru desăvârșit între administrație și duhovnicie.

În decursul vizitațiilor canonice a avut bunăvoința de a sfinți o seamă de biserici, și cu aceste ocazii serviciile divine au fost pontificate de însuși P. S. Sa, înconjurat de

sobor mare de preoți, cari au provocat adevărate pelerinagii — ridicând prin aceasta starea sufletească a credincioșilor și întărind credința poporului.

Într'adevăr P. S. Sa și-a cunoscut eparhia și credincioșii după cum a declarat la instalare: „Vreau să-mi cunosc eparhia și credincioșii mei!”

P. S. Sa a luat parte la diverse solemnități aducând și implorând binecuvântarea Cerului în deosebi la Logoș cu ocazia desvelirii Monumentului Unirii, a busturilor lui I. Vidu, C. Brediceanu, I. G. Duca, I. C. Brătianu, Andrei Mocioni, iar la Caransebeș al Episcopului Ioan Popasu. Îndemnând credincioșii să cinstească memoria înaintașilor noștri, cărora la unii dintre ei, le-a și ajutat bunul Dumnezeu de au văzut cu ochii împlinirea visului de Unire a tuturor Românilor.

Logoșul a avut deosebita plăcere și cinste de a primi de mai multe ori pe Păstorul său sufletească și a-i asculta și primi merindea sufletească cu atâta credință și insufletire.

Scrisorile pastorale trimise cu ocazia sfințelor sărbători ale Nașterii și Învierii Domnului au fost pline de îndemnuri și învățături, mângâind și întărind sufletele credincioșilor, atât ale celor bogați, cât și ale celor săraci.

Apoi, P. S. Sa a binevoit a se îngriji și de Români ortodocși din Banatul Jugoslav.

După sistarea partidelor politice, P. S. Sa s'a făcut promotorul și sprijinitorul noii vieți naționale integrale, călăuzind lumea spre ascultare și supunere cârmuirii înțelepte a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea.

Cu vre-o 6 ani înainte a scos la iveală din studiile sale o impunătoare și bine documentată monografie dogmatică, intitulată „Cultul inimii lui Iisus la catolici”. Apoi — mai acum 3 ani, o carte de predici „Pârğa Darului”, dovedindu-se păstor înțelept și călăuzit de grija sufletească a turmei cuvântătoare.

Acum vre-o 2—3 ani a binevoit a întineri cadrele profesorilor dela Academia teologică unde s'a simțit nevoie de puteri noi.

Apoi a binevoit a rezolvi norocos chestiunea pensionării preoților, aceea a ajutorării văduvelor de preot și a orfanilor aceluia spre bucuria și recunoștința lor.

Toate aceste realizări în chip strălucit reliefează puternica personalitate religioasă culturală și națională a vrednicului și înțeleptului nostru Arhipăstor care își păstrează nealterată libertatea de acțiune, prin care dorește să ducă la îndeplinire salutarele planuri de muncă pentru ridicarea bisericii și a neamului.

Dorind să vedem cât mai înalțat prestigiul Bisericii noastre ortodoxe și al Banatului nostru scump, cu deplină nădejde și încredere în ierarhul nostru — la sfârșitul primilor cinci ani ai păstoriei sale, din adâncul inimii noastre îi strigăm: Intru multi ani Prea Sfințite Stăpâne!

Pr. Nicolae Sintescu - Logoș.

Creștinește.

La patimile multe,
Cari luptă-se cu mine.
Ajung să mă 'ntărească
Virtuțile creștine.

Credința cu iubirea
Și sora lor — speranța,
Nu lasă suferință
Să-mi tulbure — balanța.

In semnul Crucii sfinte
Spre Ceri mi-arunc privirea
Și sufletu-mi cuprinde
Senin — dumnezeirea.

Și toate ale lumii
Atunci îmi sunt nimica,
Le simt, paré că trece
Pe fruntea mea — furnica.

G. B.

Ș T I R I

Paștile din anul mântuirii 1939 au adus multă mângâiere de sus asupra creștinătății biciuită de groaza deslănțurii unui spăimântător războiu. Chiar și cei depărtați de vetrele lor pentru paza hotarelor noastre au simțit aleanul coborît din Ceru odată cu Învierea...

Săptămâna Patimilor în orașul nostru a decurs în obicinuitele servicii dumnezeiești cari au făcut să treacă pe dinaintea ochilor noștri imaginea suferințelor îndurate de Dumnezeu-Omul pentru ridicarea omului în grația divină.

Joi seara Prea Sfințitul Părinte Episcop a lămurit instituirea Tainei sfinte Euharistiei și însemnătatea Tainei în dobândirea mântuirii sufletești, apelând la împărtășirea noastră a tuturorora cu tăria acestei puteri duhovnicești de uniune sufletească.

Vineri la punerea în mormânt a predicat p. Octavian Tursa, duhovnicul Academiei noastre teologice despre *Patimile Domnului*.

Învieerea s'a făcut Duminică dimineața la orele 3 la crucea din Piață. A servit P. S. Părinte asistat de un sobor de 10 preoți și doi diaconi. Impresionant a fost — în tăcerea și seninul nopții — cel dintâiu „Hristos a înviat” cântat de soborul preoților. Crucea împodobită cu lămpi îmbrăcate în hârtie tricoloră s'a luminat de odată, umplând — împreună cu miile de luminițe din mâinile credincioșilor — văzduhul nopții, de lumină și de taină.

La sfânta liturgie a pontificat P. S. Părinte cu un sobor de opt preoți și doi diaconi. La Priceasnă însuși a cetit Pastorală pe care atât de nimerit o încheie cu un apel la solidaritate și vitejie creștinească și românească.

Luni iarăși liturgie cu sobor de preoți și cu predica pâr. Dr. Zeno Muntean despre Inviere ca dogma cea mai de căpetenie a creștinătății, temelul de fier al credinții noastre. La sfârșitul liturgiei s'a făcut procesiune cu litia în cimitir.

Serbarea sădirii pomilor în Ferdinand. În Duminica Floriilor, într'un cadru sărbătoresc, s'a desfășurat în comuna Ferdinand serbarea sădirii pomilor.

La sosirea străjerilor în frunte cu Dl Comandant Proșteanu, erau de față în jurul pavilionului toți inginerii și funcționarii superiori ai uzinei.

După terminarea serviciului religios preotul administrator Petru Toma, adresându-se străjerilor, le arată însemnătatea acestui eveniment pentru dânșii.

La locul destinat sădirii pomilor, a vorbit Ing. Mihail Cloșan.

Adunarea generală și congresul Societății Naționale a femeilor române se va ține anul acesta în zilele 5, 6 și 7 Maiu în orașul Craiova. Dată fiind amploarea desbaterilor fixate pe trei zile, nădăjduim că societatea aceasta e pe o cale de serioasă organizare și întărire a ortodoxismului nostru.

La „**Librăria Diecezană**”

din Caransebeș, se află de vânzare:

Spiritismul și minunile Mântuitorului

de Pr. G. D. GOLOGAN.

Prețul Lei 100. ➡

Spovedania și Duhovnicia

de Pr. PETRE VINTILESCU.

DECANUL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE BUCUREȘTI.

Concurs

Consiliul parohial ort. român din Fizeș publică concurs pentru ocuparea postului de cantor bisericesc, cu termen de recurgere de 30 zile de la prima publicare în Foaia Diecezană, pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. 8 (opt) jughere sesiune cantorală, primită dela reforma agrară, situată în „Puricea”, după care alesul va suporta impozitele către Stat și comună.

2. Stola obicinuită dela cununii, înmormântări, părăstase etc.

3. Cantorul va avea să poarte cântarea bisericească în și afară de biserică, să instrueze tinerimea în cântarea bisericească și să formeze cor bisericesc.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs timbrată și ajustată cu estrasul de botez și diploma de cantor, prin Oficiul parohial, „consiliului parohial ort. român din Fizeș” și se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică din localitate, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântarea bisericească.

Fizeș, din ședința consiliului parohial, ținută la 19 Februarie 1939.

Victor C. Sciopone

paroh ort. român.

3—3

La „**Librăria Diecezană**”

din Caransebeș, se află de vânzare:

Semințe Duhovnicești

de Pr. ANDREI LUPȘA.

Prețul: Lei 100. ➡

Au sosit și se află de vânzare la **Librăria noastră Diecezană:**

MOLITFELNICE

și

Dumnezeeștile Liturghii

(LITURGHIER) — ediția nouă.

Mașină de treierat.

Cu putere de 10 cai mânăată cu benzină în stare bună se vinde din mână liberă la

DIMITRIE RĂBĂGIA

Caransebeș Str. Ep. Popea Nr. 30.

5—10